

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון מ"ז - פרשת ויצא תשפ"ה

פעמים ק"ש, זוכה ש'ויפגע במקום וילן שם', שמתי שהוא הולך לישון זה מתוך 'פגיעה', מתוך תפילה, ואז בשינה הוא כמו 'סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה', שהנשמה שלו מגיעה למקומות עליונים, עד כדי כך שיכול לזכות ל'והנה ה' נצב עלי'.
יום שלישי
קדושת בית הכנסת

קדושת בית הכנסת היא גדולה מאד, וחס וחלילה מלדבר בה שיחה יתירה ודיבורי חולין, חז"ל האריכו הרבה מאד בקדושת בית הכנסת והזהירות שצריך לנהוג בו.

בזוהר הקדוש מובא שכל בית הכנסת שנמצא למטה, כאן בעולם הזה, מכוון כנגד בית כנסת שנמצא למעלה, והקדושה של בית הכנסת שלמטה מגיעה מאותו בית כנסת שלמעלה.

מין 'אביר יעקב' כותב בספרו 'מחשוף הלבן', שיש לרמוז את גודל מעלת בתי הכנסת בפרטי חלומו של יעקב אבינו, שהיה במקום של בית המקדש, וכידוע בית כנסת נקרא 'בית מקדש מעט'.

יעקב אבינו ראה בנבואה את בתי הכנסת שלמטה, שמכוונים כנד בתי הכנסת שלמעלה, וביניהם יש 'סולם', שמרמז על הקשר והחיבור בין בתי הכנסת האלו, 'סולם מוצב ארצה' שבתו הכנסת אמנם נמצאים למטה, אבל 'וראשו מגיע השמימה' הם קשורים למקומות עליונים מאד, ומשם הקדושה שלהם.

וזה גם מרומז במילה 'סולם', שנכתבת בכתיב חסר, כמו שכתוב בתורה 'סלם' בלי האות ו', שהיא עולה בגימטריא מאה שלושים, כמו הגימטריא של שני פעמים 'היכל', כי 'היכל' זה ששים וחמש, ופעמיים 'היכל' עולה בחשבון מאה ושלושים, שיש באמת שתי היכלות, היכל אחד למטה - בית כנסת

'גאלת בזרוע עמך בני יעקב'. בכל הגלויות שלהם מוגנים ונשמרים על ידי הקב"ה.

יום שני

מעלת קריאת שמע

'קריאת שמע' שבה כל יהודי מודה על יחוד ה' בעולם, היא מצות גדולה מאד וחשובה, חכמינו אומרים במדרש שוחר טוב, שישראל אומרים לפני הקב"ה 'ריבוננו של עולם, אנו רוצים לעסוק בתורה יומם ולילה, ואין לנו פנאי'. משיב להם הקב"ה, 'תקיימו מצות קריאת שמע ומצות תפילין, ואני מעלה עליכם כאילו עסקתם בתורה'.

לא כל אחד יכול ללמוד כל היום, ולא כל אחד מסוגל ללמוד כל היום, הפתרון לזה הוא על ידי קריאת שמע, וכמו שאומרים חז"ל בגמרא (מנחות צט:): 'אפילו לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית, קיים מצות 'לא ימוש ספר התורה הזה מפיה וְהִגִּיתָ בוּ יוֹמָם וְלַיְלָה'.

מין 'אביר יעקב' בספרו 'מחשוף הלבן' מביא את דברי האר"י הקדוש, שאדם צריך כל יום לקרוא ארבעה פעמים קריאת שמע, פעמיים בשחרית - אחד בקורבנות לפני התפילה, ואחד בתפילה עצמה בברכת 'יוצר אור', ופעמיים בלילה - פעם אחת בתפילת ערבית, ופעם נוספת לפני השינה, קריאת שמע שעל המיטה, ומי שנוהר בארבע הקריאות האלו, יזכה שבליילה הנשמה שלו תעלה למקום גבוה ועליון, וכוחות הטומאה לא יוכלו לפגוע בו.

וזה מרומז בפסוק 'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה', סופי התיבות של המילים האלו זה 'אברעכ"ה', אותיות 'ארבע כ"ה', כ"ה - 25 זה מספר האותיות שיש בפסוק 'שמע ישראל', וארבע כ"ה זה ארבע פעמים שמע ישראל.

ומי שמקפיד על זה, על קריאת ארבע

יום ראשון

שמירה בגלות

בחיר האבות, יעקב אבינו, יצא לגלות מארץ ישראל לעבר חרן, כאשר היה צריך לברוח מפני עשיו אחיו, וכך גם בני ישראל יצאו לגלות במשך אלפיים שנה, פעם אחר פעם, מארץ לארץ וממדינה למדינה.

מין 'אביר יעקב' בספרו 'מחשוף הלבן' מבאר שיעקב אבינו לא יצא לגלות לבד, אלא התלוותה עמו שמירה עליונה ששמרה עליו מפני כל המזיקים וכוחות הסטרא אחרא, וגם בארצות נכר, במקומות טומאה, היתה לו השמירה הזו.

וזה רמוז בשם שלו 'יעקב', שהוא עולה בגימטריא מאה שמונים ושתיים, כמנין הגימטריא של שבע פעמים שם הוי"ה (7 X 26 = 128), וזה הרמז בפסוק 'ויצא יעקב מבאר שבע' שמות הוי"ה שרמוזות בו, ומכח זה 'ילך חרנה' - יכל ללכת לחרן, 'חרן' זה מלשון 'חרון' ומלשון 'אחר' ('חרנא' בארמית זה 'אחר'), שיכול היה ללכת גם למקומות שיש שם את הסטרא 'אחרא' וחרון אף.

עוד רמז יש בשם יעקב, שאם נכתב בכתיב מלא עם וי"ו, 'יעקוב', זה עולה בגימטריא כמו המילה 'במקום' [מאה שמונים ושמונה], ו'המקום' כידוע זה הקב"ה, שהוא 'מקומו' של עולם, וגם בזה רמוז שם הוי"ה, כי המילה 'מקום' עולה בגימטריא מאה שמונים ושש, כמו החשבון של שם הוי"ה 'בהכאה', דהיינו י"ד כפול י"ד, ה"א כפול ה"א, וא"ו כפול וא"ו, ושוב ה"א כפול ה"א, וגם זה יוצא בגימטריא מאה שמונים ושש, וזה מה שרומז הפסוק 'ויפגע במקום', שיעקב זכה לשמירה העליונה של 'המקום', של הקב"ה.

ולא רק יעקב, אלא גם שאר הבנים שלו שנקראים על שמו, כמו שכתוב בתהלים

קדו טללי ברכה

פה בארץ], והיכל אחד למעלה [-בית כנסת למעלה בשמים], ויש קשר ביניהם, והוא הסולם.

ולכן אמרה התורה, **וְהָיָה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים עֲלֵימ וְיָרִידִים בּוֹ**, כי בסולם הזה עולים ויורדים מלאכים, שהתפקיד שלהם להעלות את התפילות למעלה לשמים.

ואז מתקיים **וְהָיָה ה' נֹצֵב עֲלֵינוּ**, שבזה שמתפללים בבית כנסת דוקא, אז הקב"ה שומע ומאזין לתפילות ומקבל אותם ברחמים.

יום רביעי

המקלות - ששה סדרי משנה

בפרשה כתוב על המקלות שיעקב אבינו הניח לפני הצאן כאשר הן באו לשתות, בשביל שיולידו ולדות כמו שהוא רצה, אבל כמובן כל דבר בתורה רומז גם לדברים גבוהים ונשגבים.

מין 'אביר יעקב' מסביר זאת בטוב טעם בספרו 'פיתוחי חותם', שבמעשי יעקב אלו רמוזים 'שישה סדרי משנה' ומעלת התורה לשמה:

וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב, 'יעקב' זה הקב"ה, הגימטריא של 'יעקב' עם ארבעת האותיות עולה בחשבון מאה שמונים ושש, כמו הגימטריא של המילה 'מקום', אחד מהכינויים של הקב"ה, 'מקומו של עולם'.

ומה לוקח לו הקב"ה? **מִקַּל לְבָנָה לַח וְלוֹז וְעֵרְמוֹן**, אלו ששה סדרי משנה, 'מקל' זה סדר זרעים, 'מקל' במילוי אותיות מ"ם קו"ף למ"ד, עולה גימטריא כמנין התיבות 'זה זרעים' עם הכולל (340).

לְבָנָה זה סדר מועד, סופי התיבות של המילה 'לְבָנָה' שנכתבת במילוי אותיות 'למ"ד ביי"ת נו"ן ה"א' - 'דתנ"א', גימטריא [עם הכולל] ארבע מאות חמישים ושש, כמו הגימטריא של סופי התיבות של מילוי האותיות 'שבת', 'שי"ן ביי"ת תי"ו - 'נתו', ושבת היא ראש המועדים והזמנים. **לַח** זה סדר נשים, סופי התיבות של 'לח' למ"ד חיי"ת' אותיות ד"ת, עם הכולל גימטריא 'הנשים' (405).

לוז זה סדר נזיקין, המילה 'לוז' במילוי אותיות 'למ"ד וי"ו זיי"ן' [עם הכולל] עולה בגימטריא 'זה הנוק' (174).

וערמון זה סדרי קדשים וטהרות, המילה 'ערמון' במילוי אותיות 'עיי"ן רי"ש מ"ם וי"ו נו"ן' עם חמשת האותיות גימטריא 'ענין קדשים טהרה' (853). ודוקא שני הסדרים האלו נרמזו ביחד, שהם ענין אחד, 'קדושה וטהרה', וגם במילה 'ערמון'

נרמז שזה ענין אחד, ש'ערמון' זה מלשון 'ערימה', ששניהם נערמים ובלולים יחד. ואת כל ששה סדרי המשנה, **וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב**, לקח לו הקב"ה לחלקו.

יום חמישי

פיצולי המקלות - פירושי התורה

אתמול דיברנו שבמקלות של יעקב אבינו רמוזים 'ששה סדרי משנה', שהקב"ה נטל אותם אליו לחלקו. ממשיך מרן 'אביר יעקב' ומרמז בפרשה:

וַיִּפְצַל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת - הקב"ה לקח את ששה סדרי המשנה ופיצל אותם לדינים שונים, שיוצאים מתוך 'ליבון' ההלכה.

ולא רק דינים יש במשנה, אלא טמונים בה גם סודות התורה - **מְחַשֵּׁף הַלְבָן**, שהם גבוהים יותר במעלה מהפירוש הפשוט, ולכן **מְחַשֵּׁף הַלְבָן אֲשֶׁר עַל הַמְּקֻלוֹת**, 'מחשוף הלבן' - סודות התורה, הם 'על' המקלות, יותר גבוהים מהם.

כל זה עדיין לפני שהתורה ירדה לארץ, כבר בשמים יש את כל הפירושים וחילוקי ההלכה, ורק אחרי זה **וַיִּצַג אֶת הַמְּקֻלוֹת אֲשֶׁר פָּצַל בְּרִהָטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם**, אחרי שהפירושים כבר כתובים בשמים הקב"ה הוריד את התורה לארץ, והציג את המקלות אשר פיצל, אלו ששה סדרי המשנה שמחולקים לדינים, **בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם**, אלו בתי המדרש, שלשם מגיעים ישראל להרוות את היצימאון שלהם לתורה, **וַיִּחְמְנָה בְּבִאֵן לְשִׁתוֹת**, ושם הם מתחממים באש התורה, וזוכים לחדש בה חידושים.

ובמשנה עצמה יש שלושה חלקים עיקריים, חלק אחד זה הדברים שמוסכמים על כל החכמים, חלק שני זה הדברים שיש בהם מחלוקות בין החכמים, וחלק שלישי אלו הדברים שחכמי ישראל הסתפקו בהם ונשארו ללא הכרעה ברורה.

וַיִּחְמוּ הַצֹּאֵן אֶל הַמְּקֻלוֹת - אלו החכמים שעוסקים במשנה בבית המדרש.

וַיַּתְלִדְן הַצֹּאֵן, והם מולידים ומחדשים חידושי תורה בשלושה אופנים: **עֲקָדִים נְקָדִים וְטָלָאִים**.

'עקודים' אלו החידושים שמוסכמים על כולם - 'עקודים' זה לשון 'קשירה וחיבור', שכולם מחוברים בהלכה הזו.

'נקודים' אלו ההלכות שיש בהם מחלוקת - מלשון 'נקודה' שכל אחד נקודה לעצמו.

'וטלאים' אלו הדברים המסופקים - 'טלאים' בחילוף האות טי"ת בתי"ו זה 'תלואים', שהדברים תלויים עד שיבוא אליהו הנביא ויישב את הספיקות.

יום שישי

צאן יעקב - תלמידי החכמים

אתמול דיברנו על החכמים לומדי התורה, שרמוזים בצאנו של יעקב אבינו, שהצאן מרמז על תלמידי החכמים, ויעקב אבינו עצמו הוא רמז על הקב"ה.

ממשיך מרן 'אביר יעקב' ואומר שיש חילוק גדול מאד בין סוגי החכמים:

וְהַכְּשָׁבִים הַפְּרִיז יַעֲקֹב - הקב"ה מבדיל בין החכמים שעוסקים בתורה לשמה, וזוכים לסיוע מיוחד מהשמים להבנת עומק התורה וסודות התורה, ובין אלו שחלילה לא עוסקים בה לשמה, ולא זוכים לכל המעלות.

וַיִּתֵּן פָּנֵי הַצֹּאֵן אֶל עֶקֶד - אלו החכמים שלומדים לשמה, וכך 'מתקשרים' לתורה ולקב"ה.

וְכָל חוּם - אלו החכמים שלא זוכים ללמוד לשמה, ניתנים **בְּצֹאֵן לְבָן**, והם לא מהחלק של יעקב - הקב"ה, אלא בחלק של לבן - הסטרא אחרא ר"ל.

כל עוד ששני סוגי החכמים נמצאים ביחד, גם החכמים שלומדים לשמה לא זוכים למעלות המיוחדות, ורק אחרי **וַיִּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבָדוֹ וְלֹא שָׁתֵם עַל צֹאֵן לְבָן** - רק אחרי שנפרדו החכמים שעוסקים בתורה לשמה, מהחכמים שלא עוסקים התורה לשמה, זוכים העוסקים לשמה ל**וְהָיָה בְּכָל יַחַם הַצֹּאֵן הַמְּקַשְׁרוֹת** למעלות שהם 'מקושרים' לתורה ולקב"ה.

והמעלות הם: **וְשֵׁם יַעֲקֹב** זה הקב"ה, **אֶת הַמְּקֻלוֹת** - אלו ששה סדרי המשנה, **לְעֵינֵי הַצֹּאֵן** - אלו החכמים הלומדים לשמה. **בְּרִהָטִים לְיַחְמְנָה בְּמְקֻלוֹת** - שממציא להם הקב"ה את תאוותם ומחדשים חידושים אמיתיים בתורה, ומגלים את סודות התורה.

אבל גם לזה יש תנאי: **בְּהַעֲטִיף הַצֹּאֵן**, אם כל אחד מהחכמים 'עוטף' את עצמו, ומתנהג ח"ו בגאווה ולא הושב על האחרים אלא רק על עצמו, **לֹא יֵשִׁים** - לא יזכה לסיוע מהשמים, **וְהָיָה הַעֲטָפִים לְלִבָּן** אלו שעוטפים את עצמם ומתנהגים בגאווה יהיו שייכים ללבן - לסטרא אחרא, **וְהַקְּשָׁרִים לְיַעֲקֹב**, ואלו שקשורים אחד עם השני, ומתנהגים באחדות ובענווה יהיו ליעקב - לקב"ה.

